

SIFAT MENEJMENTIDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

F.U.Tursunov

SamISI, "Menejment" kafedrasi dotsenti, i.f.n

S.A.Haydarova

SamISI magistranti

Annotatsiya: *Maqolada sifat menejmentini rivojlantirishning zamonaviy tendentsiyalari, sifat menejmentining texnik va texnologik xususiyatlar, texnologik menejmentning zamonaviy yo'nalishlari yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *sifat menejmenti, menejment tadqiqotlari, sifat menejmentining integratsiyalashgan tizimlari, sifat ko'rsatkichlari.*

Abstract: *The article describes modern trends in the development of quality management, technical and technological features of quality management, modern directions of technological management.*

Key words: *quality management, management studies, integrated systems of quality management, quality indicators.*

Абстрактный: *в статье описаны современные тенденции развития менеджмента качества, технические и технологические особенности менеджмента качества, современные направления технологического менеджмента.*

Ключевые слова: *управление качеством, управленческие исследования, интегрированные системы управления качеством, показатели качества.*

Sifat menejmenti tovarlar, xizmatlar, jarayonlar sifatini emas, balki umuman boshqaruv sifatini o'z ichiga oladi. Sifat menejmenti – keskin o'zgarishlar ro'y berayotgan bozor iqtisodiyotida birinchi o'rinda turadi. Aynan sifat menejmentining zamonaviy usullari yordamida yetakchi kompaniyalar turli bozorlarda yetakchi o'rinlarni egallaydi.

Sifat menejmentining asosiy maqsadi - tashkilot uchun eng kam umumiy xarajatlar bilan kelishilgan mijozlar talablarini to'liq qondirishdir. Ammo eng yaxshi kompaniyalar - bu ko'proq narsaga - o'z mijozlarining ehtiyojlarini oldindan bilishga intiladigan kompaniyalar.

Turli ob'ektlarning sifatini baholashda kompaniya xodimlarining amaliy faoliyatida qo'llanilishi mumkin bo'lgan asosiy sifat ko'rsatkichlarini alohida korxonalar misolida ko'rib chiqish mumkin. Avvalo mahsulot sifatini baholashda qo'llaniladigan ko'rsatkichlarning eng katta nomenklaturasidan boshlash tavsiya etiladi. Shuni ta'kidlash kerakki, ularning ko'pchiligi turli turdagi xizmatlar sifatini baholashda muvaffaqiyatli qo'llanilishi mumkin.

Mahsulot sifati ko'rsatkichlarini quyidagi to'qqiz guruhga bo'lish mumkin: 1) maqsadli ko'rsatkichlar; 2) ishonchlilik ko'rsatkichlari; 3) ishlab chiqarish ko'rsatkichlari; 4) ergonomik ko'rsatkichlar; 5) estetik ko'rsatkichlar; 6) standartlashtirish va unifikatsiya ko'rsatkichlari; 7) patent huquqi ko'rsatkichlari; 8) iqtisodiy ko'rsatkichlar; 9) tanqidiy ko'rsatkichlar.

Ushbu ko'rsatkichlarning ko'pchiligi, shuningdek ularni aniqlash metodologiyasi xizmatlar sifatini baholashda qo'llanilishi mumkin. Biroq, xizmatlar juda o'ziga xos mehnat mahsuloti turi bo'lib, katta xilma-xillik va yaxlitlik bilan ajralib turadi. Bu har qanday turdagi xizmatlar sifatini baholashda qo'llanilishi uchun xizmat sifati ko'rsatkichlarining to'liq tasnifini yaratishga imkon bermaydi.

Xizmatlar sifatini baholashda ko'rsatkichlar o'rtasidagi asosiy farqlar xizmatlar sifatini raqamli baholash qiyinligini o'z ichiga oladi. Mijoz, xizmat iste'molchisining o'zi uni amalga oshirish texnologiyasining ishtirokchisi hisoblanadi.

Sifat menejmenti bo'yicha mutaxassislarni tayyorlash bir qator majburiy va tanlov kurslarini o'z ichiga oladi. Majburiy kurslar - asosiy kirish nazariy kurslari, maxsus kurslar va maxsus seminarlar bo'lib, ular doirasida talabalar sifat menejmenti tizimlarining kontseptual va operatsion modellarini qurish uchun turli nazariyalardan foydalanish, uslubiy strategiyani qurish tamoyillari, ijtimoiy muammolarni aniqlash yo'llari, ijtimoiy muammolarni aniqlash usullari; sifat menejmenti tizimini asoslash va qurish uchun ilmiy bilimlarni to'plash va tizimlashtirish. Nazariy materialni o'zlashtirish uchun mahorat darslari va muhokama seminarlaridan parallel ravishda foydalanish kerak.

O'zbekiston iqtisodiyotida yuzaga keladigan inqirozli hodisalar sharoitida tashkilotlar ishining o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olish zarurati ham boshqaruv sifatini hisobga olish ob'ekti hisoblanadi. Hozirgi moliyaviy-iqtisodiy inqiroz korxonalar faoliyatiga muayyan tuzatishlar kiritdi. Strategik va joriy maqsadlarga tuzatishlar kiritildi. Ko'proq qiymat yaratish uchun iste'molchilar, yetkazib beruvchilar, xodimlar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan munosabatlar kabi tarkibiy qismlarda sifat menejmentining roli oshdi.

Shunday qilib, zamonaviy sifat menejmenti boshqaruv jarayonining tarkibiy qismlari sifatida tadqiqot va o'z-o'zini tekshirish ma'lumotlarini o'tkazish va ulardan foydalanish qobiliyatini o'z ichiga olgan barcha boshqaruv fanlarining ajralmas funktsiyasidir.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Komyanchina. K. V. Sifat menejmenti zamonaviy menejmentning yangi funktsiyasi va xususiyati sifatida / K. V. Komyanchina // Vestn. Janubiy-Ural. davlat universitet - 2019. - No 3. - S. 68-72.
2. Galeev V.I. Boshqaruv tizimlari - yangi ufqlar. 2015 yil. № 2.
3. Sifatni boshqarish tizimlari. Asosiy qoidalar va lug'at: GOST R ISO 9000-2010.
4. Mishin, V. M. Sifatni boshqarish / V. M. Mishin. - M.: Birlik-Dana, 2005. - 463 p.